

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Магдалена Александрова, дм
МУ - София ФОЗ „Проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“
Външен член на научно жури
Заповед № 639/28.02.2024г. на Ректора на МУ - Плевен

Относно: Присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на Елица Йорданова Петкова (Стоянова) с дисертационен труд на тема: „Организационен модел на акушерски дейности при профилактика на HPV - асоциирани заболявания“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“ докторска програма «Управление на здравните грижи»

Лични данни и професионално развитие на докторанта

Елица Йорданова Петкова е родена през 1988г. През 2011г. завършва специалност „акушерка“ ОКС „бакалавър“ в МУ Плевен, през 2016г. продължава образованието си в ОКС „магистър“ в специалност „Управление на здравните грижи“, през 2020г. – придобива специалност „Обществено здравеопазване“. От 2016г. до 2023г., поддържа професионалната си квалификация като посещава многобройни дистанционни курсове организирани от БАПЗГ. Владее английски език, притежава добри компютърни умения, комуникативни умения за работа в екип.

Професионална кариера на Елица Петкова започва през 2011г. като акушерка в Клиника по онкогинекология в УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД Плевен, през 2015г. продължава на същата длъжност в МЦ „Химкомед“ ЕООД – Плевен, от 2016г. до 2023г. в Клиника по акушерство и гинекология на УМБАЛ „Св. Марина“ ООД – Плевен. През 2016г. започва работа като асистент в Катедра „Акушерски грижи“ на Медицински университет – Плевен, където работи и в момента.

Структура на дисертационния труд

Представеният ми за рецензия от Елица Петкова дисертационен труд на тема: „Организационен модел на акушерски дейности при профилактика на HPV-асоциирани заболявания“ съдържа 175 стандартни

машинописни страници и е онагледен с 35 фигури, 17 таблици и 8 приложения . Библиографският списък е съставен от 193 заглавия, от които 47 на кирилица и 146 на латиница. Структурата и оформянето на дисертационния труд отговарят на съвременните изисквания за научно проучване с подходящ дизайн и ясно формулирани цел и задачи.

Литературен обзор - изводи

Литературният обзор е изчерпателен, конкретен и по същността на темата и от него са изведени следните изводи

1. HPV е широко разпространен в световен мащаб и в България. Високите нива на заболяемост и носителство, определят вируса като социално-значим проблем за общественото здраве.

2. HPV е високо устойчив и лесно предаващ се вирус, който засяга лица в млада възраст. Наричан е „вирусът на новото време“, защото въпреки наличието на ваксина срещу него, се разпространява с високи темпове, сред сексуално активните лица.

3. Рисковите фактори за заразяване с HPV са достатъчно познати на медицинските специалисти, но е необходимо да се разработят и прилагат повече промотивни мероприятия, насочени към лицата в млада възраст.

4. Правилно и навреме поставена диагноза, последвана от правилно проведено лечение на инфекцията от HPV, би довело до намаляване на усложненията и/или тежестта на тяхното протичане.

5. Профилактичната дейност, свързана с HPV и асоциираните с него заболявания е добре разработена и предлагана в световен мащаб. Разработени и предлагани са глобални стратегии, чрез които да се елиминира най-тежкото HPV-асоциирано заболяване, Ракът на маточната шийка. В България, няма организирана програма за профилактика на вирусната инфекция, такава има само за РМШ.

6. Обучението на студентите от специалност „акушерка“, в МУ-Плевен, е съобразено с ЕДИ и е адаптирано спрямо чуждестранни стандарти. По този начин се гарантира добрата подготовка на специалисти, които да оказват качествени акушерски грижи.

7. Акушерката е специалист по Здравни грижи, който има ключова роля в профилактиката на HPV и асоциираните с него заболявания. Въвеждането и прилагането на иновативни методи и подходи за профилактична дейност, организирана от акушерка е необходимост, за да

се подобри времето за диагностика и да се намали тежестта на усложненията причинявани от HPV.

Цел, задачи и методология

Целта на проучването е да се разработи организационен модел на акушерски дейности при профилактика на HPV-асоцираните заболявания чрез установяване на информираността на обхванатите групи респонденти, относно рисковите фактори и профилактика на тези заболявания. За постигане на целта са формулирани и изпълнени шест задачи:

1. Да се проучи информираността на студентите първи курс, българоезично обучение на МУ-Плевен, относно HPV-инфекциите и свързаните с тях рискови фактори.

2. Да се проучат знанията на студентите първи курс, българоезично обучение на МУ-Плевен, относно ваксина-профилактиката на HPV-асоцираните заболявания.

3. Да се анализира информираността на пълнолетни жени, относно HPV-асоцираните заболявания, свързаните с тях рискови фактори и ваксина-профилактиката им.

4. Да се идентифицират факторите с позитивно и негативно влияние върху заразяването с HPV и развитието на асоциирани с него заболявания.

5. Да се проучат и анализират потребностите от продължаващо обучение сред акушерки, работещи в болнични и извънболнични лечебни заведения за акушеро-гинекологична помощ в гр. Плевен, по отношение на акушерските дейности за профилактиката на HPV-асоцираните заболявания.

6. Да се разработи организационен модел за акушерски дейности за ефективна профилактика на HPV-асоцираните заболявания.

Проучването е извършено в периода септември 2019 – юли 2022 г. Проведено е комбинирано епидемиологично медико-социално проучване, включващо две срезови и едно проучване случай-контрола, което е реализирано в пет етапа. Обект на изследването са 284 студента първи курс, българоезично обучение в МУ-Плевен 100 пациентки HPV-асоциирано заболяване; 100 пациентки, клинично здрави или с друго гинекологично заболяване; 50 практикуващи акушерки работещи в болнични и извънболнични лечебни заведения за акушеро-гинекологична помощ. Изследването е проведено в Медицински университет – Плевен в Лечебни заведения за болнична и извънболнична акушеро-гинекологична

помощ УМБАЛ „Св. Марина“ ООД – гр. Плевен УМБАЛ „Д-р Г. Странски“ ЕАД, МЦ „Света Марина“ ООД – Плевен

За провеждането на комплексното медико-социално изследване е получено разрешение от Комисията по етика на научно-изследователската дейност при Медицински университет – Плевен: Решение № 375 КЕНИД/08.02.2016 г.

Докторантката е усвоила и приложила най-често прилаганите изследователски методи: Анкетен метод - Разработени са 2 вида анкетни карти и въпросник с 25 въпроса за групата на студентите съставен в три части; оригинален въпросник с 34 въпроса за групата на акушерките който е съставен в три части; Социологическо интервю Проведено е стандартизирано индивидуално интервю „лице в лице“ на докторантката с респондентите в удобно за тях време, при посещението им в лечебното заведение с разработен въпросник от 47 въпроса в три части.

Анализ на резултатите.

Резултатите са прецизно представени със съответно таблично и графично оформление. Сред разнообразието от резултати с оригинален и потвърдителен характер акцентирам върху следните:

- Студентите първокурсници от МУ-Плевен, българоезично обучение, са добре информирани относно инфекцията причинена от HPV вируса, но са с ниска информираност относно рисковите фактори за заразяване с HPV (56,4% от анкетираните).
- Малко повече от половината от обхванатите в проучването „случай-контрола“ пълнолетни жени, биха потърсили акушерка, относно диагностика/скрининг на HPV-асоциирани заболявания. Подобен е относителният дял на жените в контролната група 55,0% (55 жени), които биха се обърнали към акушерка относно проследяване на здравословното състояние в периода след лечение. От групата на случаите 49,0% (49 жени) са декларирали доверие в акушерката. Това доказва, че акушерката има място в третичната профилактика на HPV-асоциираните заболявания.
- Проучването установява ниско ниво на увереност и готовност на акушерките да прилагат своите теоретични знания и

практически умения в самостоятелни дейности, свързани с профилактиката на HPV-асоцираните заболявания.

- Анкетиранияте акушерките проявяват интерес и биха се включили в курсове за продължаващо обучение, свързани с акушерските дейности в профилактиката на HPV-асоцираните заболявания .

Проучването потвърждава предварителните хипотези:

- Увереността на акушерките, да прилагат своите теоретични знания и практически умения в самостоятелни дейности в профилактиката на HPV-асоцираните заболявания, е ниска;
- Акушерките не се припознават от обществото като специалисти с водеща роля в профилактични дейности по отношение на HPV-асоцираните заболявания;
- Налице е необходимост от организационен модел за акушерски дейности и грижи в профилактиката на HPV-асоцираните заболявания.

Препоръките са навременни и целенасочени към определените институции имащи отношение по темата на дисертацията.

Приноси

Водещите приноси и достойнства на дисертационния труд на Елица Йорданова са разпределени както следва:

Научно-теоретични приноси

- ✓ Установена е готовността на акушерките за самостоятелни дейности в профилактиката на HPV-асоцираните заболявания;
- ✓ Потвърдена е необходимостта от продължаващо обучение на акушерките, свързано с профилактичната дейност;
- ✓ Доказана е необходимостта от допълване на учебната програма по „Биология и здравно образование“

Научно-приложни приноси

- ✓ Разработена е учебна програма за продължаващо обучение на акушерки, на тема „Акушерски дейности в профилактиката на HPV-асоцираните заболявания“;

✓ Предложен е организационен модел за акушерски дейности за ефективна профилактика на HPV-асоциираните заболявания;

Автореферат и публикации свързани с дисертационния труд

Авторефератът към дисертационния труд отразява правилно структурата на разработката и съдържа в себе си най-важните резултати и изводи от проучването. Във връзка с темата на дисертационния труд Елица Йорданова Петкова (Стоянова) представя 3 публикации и 7 научни съобщения на национални и международни форуми. Представените публикации отразяват и са свързани изцяло с проблематиката на дисертационния труд.

Заклучение

В заключение считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на качества на дисертационен труд според изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Р България и Правилника за неговото приложение.

Въз основа на съдържателното, структурно и комплексно оценяване на дисертационния труд „Организационен модел на акушерски дейности при профилактика на HPV-асоциирани заболявания”, автореферата и публикациите давам своята положителна оценка и препоръчвам на членовете на Научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „Доктор” на Елица Йорданова Петкова (Стоянова) в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, по професионално направление: 7.4. „Обществено здраве“ и докторска програма «Управление на здравните грижи»

Рецензент : **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

20.03.2024 г.

проф. М. Александрова, дм

REVIEW

by Prof. Magdalena Aleksandrova, PhD

MU – Sofia, FPH "Prof. Dr. Tzekomir Vodenicharov, MD, DSc"

External member of scientific jury

Order No. 639/28.02.2024 of the Rector of MU - Pleven

Regarding: Awarding of the educational and scientific degree "doctor" to Elitsa Yordanova Petkova (Stoyanova) with a dissertation on the topic: "Organizational model of midwifery activities in the prevention of HPV - associated diseases" in the field of higher education 7. "Health care and sports" , professional direction 7.4. "Public Health" doctoral program "Health Care Management"

Personal data and professional development of the doctoral student

Elitsa Yordanova Petkova was born in 1988. In 2011 graduated from the specialty "midwife" EKD "bachelor" at MU Pleven, in 2016. continues hers education at the EKD "master" in the specialty "Health Care Management", in 2020. - acquires a "Public Health" specialty. Since 2016 until 2023, maintains hers professional qualification by attending numerous distance courses organized by BAPZG. Fluent in English, good computer skills, communication skills for team work.

Elitsa Petkova's professional career began in 2011. as a midwife at the Oncogynecology Clinic at the "Dr. Georgi Stranski" UMBAL, EAD Pleven, in 2015, continues in the same position at MC "Himcomed" EOOD - Pleven, since 2016, until 2023 in the Obstetrics and Gynecology Clinic of UMBAL "St. Marina" Ltd. - Pleven. In 2016 started working as an assistant in the Department of Obstetrics at the Medical University - Pleven, where she is currently working.

Structure of the dissertation

The dissertation work presented to me for review by Elitsa Petkova on the topic: "Organizational model of obstetric activities in the prevention of HPV-associated diseases" contains 175 standard typewritten pages and is illustrated with 35 figures, 17 tables and 8 appendices. The bibliographic list is composed of 193 titles, of which 47 are in Cyrillic and 146 are in Latin. The structure and design of the dissertation meet the modern requirements for scientific research with an appropriate design and clearly formulated goals and objectives.

Literature review – conclusions

The literature review is comprehensive, specific and to the point of the topic, and the following conclusions are drawn from it

1. HPV is widespread in worldwide and in Bulgaria. The high rates of morbidity and carriage define the virus as a socially significant public health problem.
2. HPV is a highly resistant and easily transmitted virus that affects individuals at a young age. It is called "the virus of the new age" because, despite the availability of a vaccine against it, it spreads at a high rate among sexually active persons.
3. The risk factors for HPV infection are sufficiently known to medical professionals, but it is necessary to develop and implement more promotional measures aimed at persons at a young age.
4. Correct and timely diagnosis followed by proper treatment of HPV infection would lead to a reduction in complications and/or the severity of their course.
5. Prophylactic activity related to HPV and its associated diseases is well developed and offered worldwide. Global strategies have been developed and proposed to eliminate the most serious HPV-associated disease, cervical cancer. In Bulgaria, there is no organized program for the prevention of viral infection, there is such a program only for the Ministry of Health.
6. The education of the students of the "midwife" specialty at MU-Pleven is in accordance with EDI and is adapted to foreign standards. In this way, the good training of specialists to provide quality obstetric care is guaranteed.
7. The midwife is a healthcare specialist who has a key role in the prevention of HPV and associated diseases. The introduction and implementation of innovative methods and approaches for prophylactic activity organized by a midwife is a necessity to improve the time of diagnosis and reduce the burden of complications caused by HPV.

Aim, tasks and methodology

The purpose of the study is to develop an organizational model of obstetric activities in the prevention of HPV-associated diseases by establishing the awareness of the covered groups of respondents regarding the risk factors and prevention of these diseases. To achieve the goal, six tasks were formulated and implemented:

1. To study the awareness of the first-year students, Bulgarian-language education at MU-Pleven, about HPV-infections and related risk factors.
2. To study the knowledge of first-year students, Bulgarian-language education at MU-Pleven, regarding the vaccine-prophylaxis of HPV-associated diseases.
3. To analyze the awareness of adult women regarding HPV-associated diseases, the associated risk factors and their vaccine prevention.
4. To identify the factors with a positive and negative influence on HPV infection and the development of diseases associated with it.
5. To study and analyze the needs of continuing education among midwives working in hospital and outpatient medical facilities for obstetric and gynecological care in the city of Pleven, regarding midwifery activities for the prevention of HPV-associated diseases.
6. To develop an organizational model for obstetric activities for effective prevention of HPV-associated diseases.

The study was carried out in the period September 2019 - July 2022. A combined epidemiological medico-social study was conducted, including two cross-sectional and one case-control study, which was implemented in five stages. The object of the study are 284 first-year students, Bulgarian-language studies at the MU-Pleven, 100 patients with HPV-associated disease; 100 patients, clinically healthy or with another gynecological disease; 50 practicing midwives working in hospital and outpatient medical facilities for obstetric and gynecological care. The study was conducted at the Medical University - Pleven in Hospital and Outpatient Obstetrics and Gynecological Care UMBAL "St. Marina" - city of Pleven UMBAL "Dr. G. Stranski", MC "Sveta Marina" – Pleven.

For the conduct of the complex medico-social study, permission was obtained from the Committee on Ethics of Scientific Research Activity at the Medical University – Pleven: Decision No. 375 KENID/02/08/2016.

The doctoral student has mastered and applied the most frequently applied research methods: Survey method - 2 types of survey cards and a questionnaire with 25 questions for the group of students composed in three parts were developed; an original questionnaire with 34 questions for the group of midwives which is composed in three parts; Sociological interview; A standardized individual "face-to-face" interview of the doctoral student was conducted with the respondents at a time convenient for them, during their visit to the medical facility with a developed questionnaire of 47 questions in three parts.

Results analysis

The results are precisely presented with appropriate tabular and graphical layout. Among the variety of results of an original and confirmatory nature, I emphasize the following:

- First-year students from MU-Pleven, Bulgarian-language education, are well informed about the infection caused by the HPV virus, but have low awareness about the risk factors for HPV infection (56.4% of respondents).
- Slightly more than half of the adult women included in the case-control study would seek a midwife regarding diagnosis/screening for HPV-associated diseases. The proportion of women in the control group was similar, 55.0% (55 women) who would consult a midwife regarding health follow-up in the post-treatment period. Of the group of cases, 49.0% (49 women) declared confidence in the midwife. This proves that the midwife has a place in the tertiary prevention of HPV-associated diseases.
- The study found a low level of confidence and willingness of midwives to apply their theoretical knowledge and practical skills in independent activities related to the prevention of HPV-associated diseases.
- The surveyed midwives are interested and would participate in continuing education courses related to midwifery activities in the prevention of HPV-associated diseases.

The study confirms the preliminary hypotheses:

- Midwives' confidence to apply their theoretical knowledge and practical skills in independent activities in the prevention of HPV-associated diseases is low;
- Midwives are not recognized by society as specialists with a leading role in preventive activities regarding HPV-associated diseases;
- There is a need for an organizational model for obstetric activities and care in the prevention of HPV-associated diseases.

Recommendations are timely and targeted to specific institutions relevant to the dissertation topic.

Contributions

The leading contributions and merits of Elitsa Yordanova's dissertation work are distributed as follows:

Scientific and theoretical contributions

- ✓ The readiness of midwives for independent activities in the prevention of HPV-associated diseases has been established;
- ✓ The need for continuing training of midwives related to preventive activities has been confirmed;
- ✓ The need to supplement the curriculum in "Biology and Health Education" has been proven

Scientific and applied contributions

- ✓ A curriculum for continuing education of midwives has been developed, on the topic "Obstetric activities in the prevention of HPV-associated diseases";
- ✓ An organizational model for obstetric activities for effective prevention of HPV-associated diseases is proposed;

Abstract and publications related to the dissertation work

The abstract for the dissertation correctly reflects the structure of the work and contains the most important results and conclusions of the study. In connection with the topic of the dissertation, Elitsa Yordanova Petkova (Stoyanova) presents 3 publications and 7 scientific reports at national and international forums. The presented publications reflect and are fully related to the issues of the dissertation work.

Conclusion

In conclusion, I believe that the dissertation work submitted for review meets the qualities of a dissertation work according to the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the Regulations for its application.

Based on the content, structural and complex assessment of the dissertation work "Organizational model of midwifery activities in the prevention of HPV-associated diseases", the abstract and the publications, I give my positive assessment and recommend the members of the Scientific Jury to vote positively for the award of the educational and scientific degree "Doctor" of Elitsa Yordanova Petkova (Stoyanova) in the field of higher education 7. "Health and sport", by professional direction: 7.4. "Public Health" and doctoral program "Health Care Management"

20.03.2024

Reviewer: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
Prof. M. Alexandrova, PhD